

Ο Ν Ο Υ Μ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εν τῇ λαῷ ἀντιπρῶτον ἄμα
δαίτη πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθειαν—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τοὺς φθ-
αικούς της κανόνες.

ΒΕΛΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 7 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΗΡΙΘ. 2

ΗΡΙΘΜΟΣ 347

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ. Οί Ρωμιοί και οί Νεοτούρκοι.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Swinburne (τέλος).
ΓΚΑΙΤΕ. Προμηθείας (μετάφρ. Π. Βασιλικού).
ΝΤ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ. Ἡ Τζοκόντζ (συνέχεια).
ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Φιλικά γράμματα.
ΦΩΤΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ. Ἐγωισμός (τέλος).
Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΩΝ ΗΡΑ-
ΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ «Ο ΣΟΛΩΜΟΣ».
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Α. Παλαμάς, Μίλτος Λεβής.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΣΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΟΙ ΡΩΜΙΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΤΟΥΡΚΟΙ

Δημοσιεύουμε δῶ, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ Ἑγγλέζικα, τὸ γράμμα ποὺ σταίλει ὁ κ. Πάλλης στὸν «Πρωῖνὸ Ταχυδρόμο» («The morning Post» June 3.) καὶ ποὺ οἱ πατριώτες τοῦ «Ν. Ἄστου» καὶ τῆς «Ἐστίας» τὸ βρήκανε ΠΡΟΔΟ-
ΤΙΚΟ. Ἄν ὅσες ἈΛΗΘΕΙΕΣ λέει ὁ κ. Πάλλης γιὰ τὸν Ἕλληνα κληρὸ τῆς Τουρκίας εἶναι προδοσία, τότε κρατοῦμε καὶ μεῖς γιὰ τιμητικὸ παράσημο μιὰ τέττα προδοσία καὶ τοὺς χαρίζουμε τὸν πατριωτισμὸ τῆς Ψευτιάς.

Ἄξ. Κύριε,

Στὸ φύλλο Σας τῆς περασμένης Παρασκευῆς δημοσιεύτηκε ἕνα τηλεγράφημα τοῦ Ἀνταποκριτῆ Σας τῆς Πόλης ποὺ λέγει πῶς ἕνα αἰσθημα δυσαρ-
σκείας κρατοῦσε στοὺς Ρωμιούς ἀνάμεσα τῆς Τουρ-
κίας ἐναντία στὴν τωρινὴ τῆ Διοίκηση. Ἐπειδὴ προχθὲς ἀκόμα γύρισα ἀπὸ τῆς ταξίδεῖς στὴν Τουρ-
κία καὶ Ρωμιὸς ἄνθρωπος ὁ ἴδιος—ἐπειδὴ μούτυχαν πολλὲς καὶ καλὲς εὐκαιρίες νὰ κοιτάξω τὰ πρά-
ματα—θαρρῶ πῶς εἶμαι σὲ θέση νὰ δώσω μερικὲς ἐξηγήσεις καὶ θὰ Σας ζητοῦσα γι' αὐτὸ τὴν ἀδεια νὰν τίς δώσω μέσο τοῦ πολυτίμου φύλλου Σας. Τὸ αἰσθημα αὐτὸ τὸ πιερό, ποὺ λέει ὁ ἀνταποκριτῆς σας, εἶναι σὲ ἀλήθεια πραγματικὸ καὶ —γιὰ νὰ μι-
λήσω πατριωτικῶς—ὕπάρχει τόντις ἐκεῖ ἕνα δυνατὸ ἀντιδραστικὸ αἰσθημα ἀλλὰ τοῦτο περιορίζεται καθ'αὐτὸ μόνον στὸν Ἑλληνικὸ Κληρὸ. Τὸ αἰσθημα αὐτὸ φαίνεται γενικὸ, γιὰτὶ οἱ ξένοι κατὰ κανόνα τίς πληροφορίες τοὺς τίς παίρνουν ἀπὸ δεσποτάδες καὶ παπάδες, ἢ ἀπ' τὸν Κωσταντινουπολίτικο τὸν τύπο —ποῦναι ἀπερωμένους σὲ παπαδίστικα συμφέροντα —κ' ἔτσι θαρροῦνε ἰδέες τῆς τάξεως αὐτῆς ὡς δη-
λωτικὲς τῶν αἰσθημάτων τῆς Ρωμισσύνης ἀλά-
καιρης.

Ἡ πρώτη πρώτη ἀρχὴ τοῦ καλογερικῶ αὐτοῦ αἰσθηματος εἶναι ἡ ἀκόλουθη: Στὴν προσητηρινὴ τῆ Διοίκηση, σὲ regime δηλ. τῆς Ἀπολυταρχίας,

ὁ Ἕλλη κληρὸς κρατοῦσε μιὰ θέση ξεχωριστῆ, ποὺ καὶ σήμερα ἀκόμα κραταί. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρ-
νηση θεμελιωμένη σὲ θεοκρατικὰ ἀπάνου θεμέλια, θαρροῦσε τοὺς Ἐπισκόπους ὡς τοὺς μόνους ἀντι-
πρόσωπους τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων, καὶ σ' αὐ-
τοὺς ἀφίνονταν ἡ διαχείριση τῶν κοινοτήτων αὐ-
τῶν σ' ἔλα κείνα τὰ ζητήματα πῶς οὐκ ἔδωκεν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργοῦνε μονάχες. Τώρα, ὅλοι ξέρουνε καλὰ πῶς ὁ δικὸς μας ὁ κληρὸς—καὶ μιῶ ὡς Ρωμιός—
στρατολογιέται ἀπὸ πολλὸ χαμηλὰ κοινωνικὰ στρώ-
ματα καὶ πῶς, ἂν βγάλῃ κανεὶς λίγες ἐνταμὲς ἐξαί-
ρετες, κατατάσσονται σ' αὐτὸν οἱ καλόγεροι ὅχι ἀπὸ θερησκευτικὸ ζῆλο παρὰ μὲ σκοπὸ νὰ θησαυ-
ρίσουνε. Κ' ἡ θέση ἡ ξεχωριστῆ ποὺ κρατάνε, τοὺς δίνει τὴ δύναμη νὰ καταφέρνουνε τοὺς ἐγωιστικὸς σκοποὺς τοὺς. Ἄν ἡ καινούργια Διοίκηση πιτύχη, εἶναι φυσικὸ πῶς οἱ Ρωμιὸι θὰ χειραφετηθοῦνε ἀλη-
θινὰ ἀπὸ τὴν καλογερικὴ κηδεμονία καὶ πῶς οἱ παπάδες θὰ χάσουνε τὰ πλούσια ρουσιότια ποὺ χαί-
ρουνται καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ξέρουνε καὶ τὰ προνό-
μια καὶ τὰ ρουσιότια αὐτὰ κινυνεύουνε, βεβαίως οἱ δεσποτάδες νὰ ραδιοῦργουνε—τέχνη ποὺ τὴν κα-
τέχουνε δὲ ἀριστοτεχνικῶς—γιὰ ν' ἀποκατασταθῇ πάλι τὸ Ἀπολυταρχικὸ σύστημα.

Μὰ οἱ Ρωμιὸι λαϊκοί, μπορῶ νὰ τὸ βεβαιώσω, σιχαίνονται τὴν ἰδέα νὰ γυρίσουνε σὲ Σουλτανι-
σμό. Ἄλλ' ἐπειδὴ διευθύνονται ἀπ' τοὺς παπάδες γιὰ τόσοσ αἰῶνες, ὑποτάσσονται στὶς μηχανορρα-
φίες τοὺς ἡμερα ἀπ' τὴν πολλὴ τῆ συνήθεια. Ἐ-
χουνε ὅμως χρέος, θαρρῶ, οἱ προεστοὶ κ' οἱ ἀρχηγοὶ τοὺς νὰ μιλήσουνε πιά. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς χωρὶς τὴ συνεργασία τῶν Ρωμιῶν καὶ τῶν Ἀρμέ-
νηδων τὸ καινούργιο regime στὴν Τουρκία δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ σταθῇ. Κι ἂν αὐτὸ πέση, τί θὰ γένη; Δὲ χρειάζεται καὶ πολλὴ φιλοσοφία νὰ μαν-
τέψῃ κανεὶς τὸ ἀποτέλεσμα μὲ μαθηματικὴ ἀκρι-
βεια. Μὲ τὴν Ἀπολυταρχία τὰ πράματα θὰ πέσουνε καὶ πάλι: στὴν προσητηρινὴ τὴν ἀναρχία, καὶ οἱ Βουργάροι μὲ τὴν πρόφαση νὰ ἡσυχάσουνε τάχατες τὴ χώρα θὰ κατεβοῦνε τότε στὴ Μακεδονία καὶ—
j'y suis, j'y reste (ἔδω 'μα: καὶ δῶ μένω). Ἡ Ρωμισσύνη θὰ φάῃ τὸ coup de grāce. Θὰ φωνάζουμε τότες ἐμεῖς (οἱ Ρωμιὸι) στὴ γῆ, στὸν κό-
σμο, νὰ δῆ τὴ Βουργάρικη τὴν ἀνάδεια καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴ ἀδιαφορία, μὰ δὲ θὰ μᾶς φταίῃ κανεὶς παρὰ ἡ δικὴ μας ἡ κουταμάρα τοῦ νὰ δώσουμε τὸ δικαίωμα σὲ τέτοιους ἀνάξιους ἐγωιστάδες ἀθρώπους, σὰν τοὺς δικούς μας τοὺς καλόγερους, νὰ διευτύ-
νουνε τὴν πολιτικὴ μας.

Liverpool. 1. 6. 09.

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Σκέπασ' τὸν οὐρανὸ σου, Δία,
μ' ἀχνόγενεφα
κι, ὡς τὸ παιδί τάγριἀγκάθα,
κορφολόγα σὺ
βελαντιδιὲς κι ἀκρόδουνα!
Τὴ γῆς μου ὡστόσο
ἄφισ' τὴν ἡσυχία
καὶ τὴν καλύβια, ποὺ δὲ μῶχτιες,
καὶ τὴ γωνιά μου,
ποὺ μὲ φρονεῖς
γιὰ τὴν πύρα τῆς.

Δὲν ξέρω τίς πιδ κακορίζικο
κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο, παρὰ σὰς, θεοί!
Μοῦ ψερφοθρέφετε
μὲ θυσίαις
κι ἄχνα δεήσεων
τὸ μεγαλεῖο σας
καὶ θὰ ρέβατε, ἀγίωσιν
παιδιά καὶ ζητιάνοι
δὲν ἦταν μωρόπιστοι.

Παιδί ὅπως ἦμουν
κι ἄλλον τρόπο δὲν εἶχα,
τὸ σαστισμένο μάτι μου ἔστριψα
στὸν ἥλιο, ἐκεῖ σὲ νάταν
ἐν' αὐτί, νάκουε τὸ κλάμα μου,
μὰ καρδιά, ὡς ἡ δικὴ μου,
νὰ σπλαχνιστεῖ τὸ θλιμένο.

Ποιὸς μὲ βέγηθ' ἀνάγκια
στῶν τιτάνων τὴν ἐπαρση;
Ποιὸς μ' ἐγλύσε ἀπ' τὸ θάνατο,
ἀπ' τὴ σκλαδιά;
Μόνη ἔλα δὲν τὰ τέλιωσες,
καρδιά ἱερὸφλογο;
Κι ἀνάδινες, νιὰ κι ἀγαθὴ,
ἀπκτημένη, χάρη
στὸν κοιμισμένο ἀπάνω;

Νὰ σὲ τιμᾶω; Γιατί;
Μὴ τοὺς πόνους ἀλάφρωσες
ποτὲ τοῦ ἀδικημένου;
Μὴ τὰ δάκρυα γαλήνεψες
ποτὲ τοῦ ἀγκουσεμένου;
Μὴν ἀντρα δὲ μὲ χάλκεφε
ὁ παντοδύναμος Καιρὸς
καὶ ἡ ἀθάνατη Μοῖρα,
ἀφέντες μου κι ἀφέντες σου;

Θάρρησες τάχα
 πῶς τῆ ζωῆ θά μισούσα,
 σ' ἔρμεις πῶς θάφεβγα,
 τί τὰ ροδόνειρα
 ἔλα δὲν ὄρμασαν ;

Ἐδὼ κάθομαι, ἀνθρώπους πλάθω
 μὲ τὴν εἰδὴ μου,
 μιὰ γενιά, πού νὰ μοιάζει μου,
 νὰ πονεῖ, νὰ κλαίει,
 νὰ ἡδονέβει καὶ νὰ χαίρεται
 καὶ σὲ νὰ μὴν ψηφάει,
 σὰν ἐγώ !

ΓΚΑΙΤΕ

(Πέτρος Βασιλικὸς μεταφραστὴς)

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Φίλε Ἰξίνο,

Σοῦ στέλνω μερικὲς σκεψούλες μου πού τις ἔρριξα στὸ περιθώριο τοῦ τελευταίου «Νουμά», διαβάζοντας τὴν Ζ' ἀπὸ τις «Διγλόγουες γραφές» σου—ἐκεῖ δηλ. πού συγκρίνεις τὸ Βαλαωρίτη μὲ τὸ Σολωμὸ καὶ Παλαμᾶ.

Μιὰ μοναδικὴ φλέβα ἔχει ὁ Βαλαωρίτης, τὴ φλέβα τοῦ πατριωτισμοῦ, γι' αὐτὸ καὶ ἀμέσως συναίρει. Σὰν ἄρματα βροντάνε τὰ τραγούδια του σὲ κλέφτικο ἄγερα. Ἔχει καὶ τᾶλλο : τὴν ἄγρια φαντασία. Εἶναι τρομερὸς ζωγράφος τοῦ ἀπαισίου καὶ πολλὲς φορές παίρνει μιὰν ὁμορφάδα σατανική. Μὰ τί τὰ θές; ὁ Βαλαωρίτης εἶναι ὁ λεβέντης μας, εἶναι ἡ φωτιὰ τοῦ Δημοτικοῦ τραγουδιοῦ; ἡ πνοή του μιὰ φλόγα πού λὲς καὶ ἀπὸ μέσα της θὰ πεταχτεῖ ἡ ψυχὴ του. Κ' ἔνα ποίημά του, τὸ πιδ κατανοητικὸ του, θαρρῶ, εἶναι μαζὶ καὶ τὸ πιδ ἀγαπημένον μου, γιὰτὶ μ' αὐτὸ πρωτοσίμισσα τὴ γλυκιά μας τὴν Δημοτική, πριχρὸ ἀκεία μὲ τὴ μελέτη καλογνωριστῶ μαζὶ της.

Ἄνοιξε, ὦ μάνα μου γλυκιά,
 τὴν ἄφθαρτη καρδιά σου...

(Πῶς βγαίνει ἀπὸ μέσα ἔξω τὸ ὦ μάνα—παληκαρτίσιος στεναγμός, πού ἔλο καὶ σὲ πνευματικὸν τὸνο γυρᾶει.)

Τρισέβαστη μητέρα, ὦ τρισογία χήρα...

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΟ

Η ΤΖΟΚΟΝΤΑ*)

N. ΠΟΡΙΩΤΗΣ μεταφραστής

— Σοῦ τὸ εἶπα : χίλια ἀγάλατα, καὶ ὄχι ἓνα. Ἡ ὁμορφιά της ζῆ σ' ἔλα τὰ μάρμαρα. Αὐτὸ τὸν νοιωσα, μὲ μιὰν ἀγωνία καμωμένη μὲ πίκρα καὶ μὲ πόθο φλογερὸ, μιὰ μέρα στὴν Καρράρα, καθὼς εἶτανε στὸ πλάι μου ἐκείνη καὶ κυττάζαμε πού κατεβαίναν ἀπὸ τὸ κορφοβούνι ἐκεῖνα τὰ μεγάλα τὰ ζεμένα βώδια, πὺν τραβούνε κάτω τὰ κάρρα τῶν μαρμάρων. Στὸν καθένα ἀπὸ κείνους τοὺς ἀμορφους ὄγκους εἶτανε γιὰ μένα κλεισμένη καὶ μιὰν ὄψη τῆς δικῆς της ἐντέλειας. Μεῦ φαινόταν πῶς ἐφευγαν ἀπὸ πᾶνους της πρὸς τὴν πέτρα τὴν ἀπελέκητη χίλιος σπῆσις ψυχοδότες σὰν ἀπὸ δαυλὸ πού τρέμει. Ἐπρεπε νὰ διαλέξουμε ἓνα κομμάτι. Τὸ θυμοῦμαι :

*) Ἡ ἀρχὴ στὸ 314 φύλλο.

Μιὰν ἄλλη φωνὴ γρικῶ σὰ δέηση βουδὴ μὲσ' ἀπὸ βᾶθια μουσικά. Ἡ πρώτη βγαίνει μὲσ' ἀπὸ καρδιά, ἡ ἄλλη μὲσ' ἀπὸ ψυχὴ. Ἔχεις δίκιο. Τοῦτος ὁ τελευταῖος καὶ ὁ ἄλλος μας ὁ Γιγαντας, δὲν ξέρω καὶ γὼ τί ἔχουν, τὸ ταπεινὸ ἐκεῖνο, ἓνα ἱερὸ θρησκευτικὸ—πῶς νὰν τὸ πῶ ! Δὲ βροντάνε σὰν ἀρματοῦλοι σὲ κλέφτικα λημέρια; εἶναι σὰ νὰ λειτουργάνε ἀπόμερα μὲς στὸ ναὸ τῆς Τέχνης—πίστερο Προφήτες παρὰ λεβέντες. Δὲν ξέρω γιὰτὶ τὰ τραγούδια τοῦ Σολωμοῦ μοῦ ἀρέσει : νὰν τὰ λέω ἔθνικα καὶ ὄχι πατριωτικά. Ἴσως γιὰτὶ τὸ πρῶτο μοῦ φαίνεται πῶς φανερώνει πιδ πλατιά τὴν ψυχὴ τῆς ποιητῆς του. Κι ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Σολωμοῦ ξετυλίγεται μὲ ἔλο του τὸ πλάτος στοὺς «Ἐλεύθερους πολιορκημένους» ἐκεῖ τῆς πατρίδα, ὁ στενὸς κρῖκος, δεμένος μὲ χίλιους ἄλλους κρῖκους, γίνεται ἄλυσος καὶ γίνεται Κόσμος. Μιὰ πλάση ἀλάκαιρη—ἴλη καὶ Πνέμα—ἓνας ἀγῶνας τοῦ ἔξω καὶ τοῦ μέσα—Φύση καὶ Ψυχὴ. Ὁ Ποιητὴς πολέμησε μαζὶ μὲ τοὺς ἥρωες τοῦ Μεσολογγιοῦ, γιὰτὶ αἰσιάνθηκε τὸν ἠθικὸν τὸν πόλεμο.

Καὶ τοῦ Παλαμᾶ ὁ πατριωτισμὸς... (Αὐτουνοῦ δὲ τὸ πλάτος καὶ τὸ βᾶθος ἀπερίοριστα. Πολίτης τοῦ Σύμπαντος, Γύφτος ἀνήσυχος, παραδέρνει σὲ ὄλους τοὺς κόσμους καὶ βγαίνει ἀπὸ μέσα Νικητῆς μὲ τὰ σκήπτρα τῆς Ἀρμονίας στὸ χέρι. Ὁ Γυρισμὸς του... Κι ἀπὸ ποῦ! ἄλλο παιδί της συμπονήθηκε ἔτσι ἡ μεγάλη Μάνα; Δὲν τὴν εἶχα καλοπροσέξει τὴν ἰδέα πού βγαίνει ἀπὸ μέσα : τώρα τὴ συλλογίστηκα, τώρα τὴν εἶδα σύγκορη σὲ κείνο τὸ τελευταῖο τετράστιχο :

Μόνον μὲ τὴν ἀγνὴν τετραμήνην ἀρμονίαν
 πού ἐνὸν κρανίοντι πᾶνον ἀπὸ καιροὺς καὶ τόπους
 πρὸς τὴν πατρίδα του γυρνάει ταῦτιά τοῦ κόσμου,
 ὁ Ποιητὴς εἶν' ὁ μεγάλος πατριώτης.

Κ' ἔπειτα ὁ πατριωτισμὸς μας τώρα ἔγινε πιδ οὐσιαστικὸς δὲν ὕμνει μὰ χτυπάει—γιὰτὶ ἔτσι τὸ ζητάει κ' ἡ ἐποχὴ μας—τσεκούρι καὶ φωτιὰ. Καὶ ἡ προφητικὴ πνοὴ πού ἀπλώνεται σ' ἓνα «Μέγα ὄνειρο» πιδ πολλὸ ἀπὸ τὴν ὀργὴν βγαίνει παρὰ ἀπὸ τὴ λύπη. Καὶ τοῦ νέου μας Ποιητῆ ἡ «Λύπη» σὰ μὲσ' ἀπὸ τὰ σπλάγχνα του (τοῦ «Μ. Ὀνειροῦ») βγαλμένη, αὐτὴ τὴν ἐντύπωση μοῦ κάνει :—λύπη πρωτόφαντη, λύπη παιδιοῦ πού λαχταράει νάναστήσει τὴ μάνα του καὶ πού στὸ τέλος ἡ λύπη του ἀντρεῖεῖται καὶ τοῦ γίνεται μανία :

εἶτανε μιὰ μέρα ἀνέφελη. Τὰ μάρμαρα βαλμένα κάτω λαμπερὰ στὸν ἥλιο σὰν τὰ χιόνια τῆς αἰῶνας. Ἀκούσαμε κῆπου κῆπου τὸ βρόντο ἀπὸ τὲς μίνες πού σπαραζάνα τὰ σπλάγχνα τοῦ ἀμίλητου βουνοῦ. Δὲ θὰ λησμονήσω κείνη τὴν ὄρα, καὶ ἂν πέθαινα ἀκόμα ἄλλη μιὰ φορὰ... Ἐκείνη μπῆκε μίς τὸ μάζωμα τῶν ἀσπρῶν κύβων, στραματώντας στὸν καθένα τους μπροστά. Ἐσκυθε, κυττούσε προσεχτικὰ τὰ κομμάτια τοῦ μαρμαροῦ, θαρρεῖ πῶς ἔψαχνε τις μέσα φλέβες, ἐκοντοστέκονταν, χαμογελοῦσε, πῆγαινε παρὰ πέρα. Γιὰ τὰ μάτια τὰ δικὰ μου δὲν τὴν σκίπαζε τὸ φόρημά της. Ἐνα εἶδος θεϊκῆς ὁμογένειας εἶχε ἡ σάρκα της μὲ τὸ μάρμαρο, πού σκύθοντας τὸ χαῖδευε μὲ τὸν ἀναστασμὸ της. Μιὰ θολὴ ἀναπνοὴ θαρρεῖ καὶ ἀνέβαινε σ' αὐτὴ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἀσάλευτην ἀσπράδα. Ὁ ἀνεμος, ὁ ἥλιος, ἡ μεγὰ λοπρέπεια τῶν βουνοῦν, οἱ μακριεῖς σειρὲς τῶν ζεμένων βωδιῶν, καὶ ἡ παλαιὰ καμπύλη τῶν ζυγῶν, καὶ ὁ τριγμὸς τῶν κάρρων, καὶ τὸ σύννεφο π' ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ Τυρρηναῖο, καὶ τὸ πανόψηλο πέταγμα ἐνὸς ἀητοῦ, ἔλα τὰ φαινόμενα ὑπερφύωναν τὸ πνεῦμά μου σὲ μιὰ πείση ἀπέραντη, τὸ μεθοῦσα μ' ἓνα ὄνειρο πού δὲν εἶχε ποτὶ ἄλλη φορὰ σὲ μένα τὸ ταίρι του... Ἄχ, Κοσμᾶ, Κοσμᾶ, καὶ τόλμησα

— «ὦ, νὰ σὲ σκότωνα ! Ἴσως νὰ ξαναγεννηῶ—σὺν ἔτσι !»

Τὲ «Μέγα ὄνειρο» συνειθίζω νὰν τὸ λέω «Εὐαγγέλιο τῶν Δημοτικιστῶν», γιὰτὶ μ' αὐτὸ πρωτομπήκα καὶ γὼ στὴν Ἰδέα : καὶ πρῶτα πρῶτα μὲ χαίρετῆσανε σὰν ἀχιτίδες ἀπὸ ροδοχάραμα τὰ τέσσαρα στιχάκια του :

Καὶ διῶξε τῶν πειραχτικῶν ὄνειρων τὰ κοπάδια,
 καὶ τὴν ἐλεύθερη ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά τὴν ἄδεια
 γέμισε καὶ δυνάμωσε μ' ὄνειρο μόνον ἓνα,
 πῶς νὰ γενήσεις νέον Καρὸ πού νύρχινᾷ ἀπὸ σένα.

Σ' αὐτὸ τὸ ποίημα χρωστάω ἀλάκαιρη Πατρίδα, τὴν πνευματικὴ μου τὴν Πατρίδα, τὴ μόνη ἀληθινή—γιὰτὶ ἂν ἡ ἱστορία της εἶναι ἡ μορφή της, ἡ φιλολογία της εἶναι ἡ ψυχὴ της.

Πάτρα.

ΜΥΡΙΑΕΛΛΑ

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Πάλι, καμπάνα γέρικη, καμπάνα τοῦ χωριοῦ,
 τὸ θύμβρο σου ἄρχισες μονότονον τραγούδι,
 καὶ στὴν ψυχὴ μου ἐκκόρπισες τὴ θλίψη τοῦ βραδιοῦ
 δτον βερεῖα γέροντ' ἐπὶ τὴ γῆ κάθε χλωμὸ λουλουδι.

Πάλι συναπαντήθηκες μὲ τὴ θερμὴ γαλήνη,
 τὴ μοιβένια συννεφιά, καὶ μαρμαρὸν σκουραῖς,
 κάθε χαρὰ, κάθε ζωὴ, τὸ λάλημά σου σβήνει,
 πάλι, καμπάνα γέρικη, βαριά καὶ ἀργὰ χτυπᾶς.

Καὶ τοῦ χωριοῦ ὑψώνεται ἀργὰ ἡ βοή μαζὶ σου,
 κ' ἐνὸς βιολιοῦ ἀπὸ μακριὰ τὰ κλάματ' ἀγρικῶν
 ἄλλη φορὰ μοῦ θύμιζαν τραγούδι ἐρωτικὸ.

μὰ τώρα ἡ μονότονη, μοῦ φέρνει, μουσικὴ σου
 χλωμὸ παρθένια λείψανο πού φέλνει ἓνας ποπᾶς...
 Πάλι, καμπάνα γέρικη, βαριά καὶ ἀργὰ χτυπᾶς.

Σκόπελος (Μεταλήνης).

ΜΙΛΤΟΣ ΛΕΣΒΗΣ

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Βγήκε τελευταῖα καὶ πουλιέται 2 δρ. στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά».

νὰ πετάξω μιὰ ζωὴ, ὅπου φέγγει ἡ δόξα μιὰς τέτοιας ἐνθύμησης ! Ὅταν ἐκείνη ἀπλώσε τὸ χέρι στὸ μάρμαρο πού εἶχε διαλέξει, καὶ γυρνώντας μοῦ εἶπε : «Αὐτὸ, ἔλο τὸ ὄρος, ἀπ' τὰ ριζὰ ὡς τοὺς ζυγούς, λαχτάρησε τὴν ὁμορφιά.

(Ἐνας σπάνιος ἐνθουσιασμὸς θερμαίνει τὴ φωνὴ του καὶ ζωηρεύει κάθε του χειρονομία. Ἐκεῖνος πού τὸν ἀκούει γοητεύεται, καὶ τὸ ἀποδέχεται.)

— Ἄ ! καταλαβαίνεις τώρα ! Δὲ θὰ μὲ ρωτήσης πῶς ἂν εἶμαι χορτασμένος. Νοιώθεις τώρα πόσο θὰ εἶναι μανιακὴ ἡ ἀνυπομονήσια μου, ὅσο συλλογίζομαι πῶς αὐτὴ τὴ στιγμή ἐκείνη εἶναι ἐκεῖ, μόνη, στὰ πόδια τῆς Σφιγγας, καὶ μὲ περιμένει. Σκέψου : τὸ ἄγαλμα της ὑψώνεται ἀπάνωθί της, ἀσάλευτο, ἀμετάβλητο, ἀνίγγιχτο ἀπὸ κάθε ταπεινὸ καὶ αὐτὴ εἶν' ἐκεῖ ἀγκομαχούσα, κ' ἡ ζωὴ της σιγοστλάζει, καὶ κᾶτι δικὸ της χάνεται ἀδᾶκοπα μὲ τὸν καιρὸ. Ἡ ἀργοπορία εἶναι θάνατος... Μὰ ἐγὼ δὲν ξέρεις, δὲν ξέρεις...

(Ἔχει τὸν τόνο τοῦ ἀνθρώπου πού ἐξομολογεῖται ἓνα μουσικὸ.)

ΚΟ ΜΑΣ Τί πρᾶμα ;
 ΛΟΥΚΙΟΣ. Δὲν ξέρεις πῶς εἶχα ἀρχίσει πῶς καὶ ἄλλο ἄγαλμα...